

Toalproat

door Siemon Reker

Neusken

Geringe kans dat u 'm vanavond bezig hoort, het paard van Sinterklaas. De viervoeter verricht zijn werk in alle stilte, voorbode van het evenmin geruchtmakende vertrek van de gulle gevers naar Spanje. Als het dier lawaai zou maken, dan zou het hinniken. Paarden hinniken. Vroeger hoorde men ze nog wel eens „hinnen”, maar dat is al wel erg lang geleden. Misschien zit in „hinniken” wel dezelfde **k** als in het Groninger „vrinsken”, wie zal het zeggen? En misschien betekent die ene **k** wel „iets herhaalds”, zou heel goed kunnen. In belken/bölken zit diezelfde **k** natuurlijk ook. Andermaal met die herhalingsbetekenis. Beulen is in (zuidoostelijk) Groningen „loei-en”; in het Duits is „bellen” blaffen, het is allemaal familie van „belken” of „bölken” dat onder andere schreeuwen betekent. Ezels balken; weer hetzelfde, het is niet meer dan een variatie op een bekend thema. Op de een of andere manier is dat speciaal, dat één zo'n klank in een woord zo'n duidelijke bijdrage levert aan de betekenis van het woord als geheel. Dat wordt het voor u denk ik niet als voor mij, als je meer woor-

den tegenkomt waar je vervolgens die **k** weer in herkent. Naast hinniken is er vanzelfsprekend „grinniken”. En nog directer verband is er te horen tussen snorren en snorken. Je zou langzamerhand gaan denken dat die ene **k** een herhaling aanduidt die veroorzaakt wordt door een handeling van een levend wezen. Wie zal het zeggen?

De mooiste bewaar ik vanzelfsprekend voor het laatst. Het betreft twee woorden die ik een tijdlang kende zonder ze ooit met elkaar te verbinden, het ene was een opmerkelijk woord in het Nederlands, want het stond stevast in verband met iets dat je niet mocht doen, omdat het onfatsoenlijk was. Het andere was een speciaal woord, omdat het Gronings was en zó niet in het Nederlands voorkwam. Dacht ik, totdat het verband gelegd werd door die **k**.

Nait aan pulen. Pulen is prachtig, zeker zo mooi als peuteren, wat het in het Nederlands is. Peuteren in je neus, dat is in het Nederlands pulken; pulen, met ingeschoven **k**! Dat herhalende, door levende wezens, dat in die ene klank zit, dat heeft juist bij pulken een bijzondere betekenis, zeg nou zelf.

De volgende keer steken we onze neus even om de hoek van een lerarenkamer.